

Høringsinnspill til Meld. St. 7 (2024-2025) – Om seksuell trakassering

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) er en menneskerettighetsorganisasjon som arbeider for full deltakelse og likestilling, og mot diskriminering. NFU skal ivareta interessene til mennesker med utviklingshemming og deres familier overfor sentrale, regionale og lokale myndigheter. NFU har rundt 8400 betalende medlemmer.

Innledningsvis ønsker vi å bemerke at det er positivt at personer med funksjonsnedsettelse, og personer med utviklingshemming særlig, er inkludert i Stortingsmeldingen om seksuell trakassering. Vi setter pris på at våre medlemmer anerkjennes i dette arbeidet.

Som det også pekes på i meldingen, er personer med funksjonsnedsettelse særlig utsatt for seksuell trakassering. Dette inkluderer også personer med utviklingshemming, men for denne gruppen er det vanskelig å kartlegge hvor stort problemet er. Dette er i stor grad fordi mange med utviklingshemming kan mangle språk til å si fra om ting de har opplevd, og mangler den nødvendige kunnskapen til å gjenkjenne tilfeller av seksuell trakassering. Dette er det flere grunner til.

Om tilgang på informasjon og opplæring

For det første, er det fremdeles mange som har fordommer om at personer med utviklingshemming «ikke har en seksualitet» eller er aseksuelle. Dette fører til at mange med utviklingshemming ikke får opplæring eller veiledning i temaer som seksualitet og grensesetting, verken fra foreldre, skole eller tjenesteytere. Vi erfarer for eksempel at personer med utviklingshemming ofte holdes utenfor seksualundervisningen på skolen. Det blir ofte heller ikke satt opp noen tilrettelagt seksualundervisning.

Videre, skjer mye av det man lærer om seksualitet gjennom mer uformelle kanaler, som f.eks. gjennom venner, eller ved prøving og feiling. Svært lite av seksualiteten læres bort av foreldre og pedagoger. Personer med utviklingshemming har færre venner, og mindre muligheter til å prøve og feile enn andre.¹ Dermed, er det mye kunnskap om grenser og seksualitet som personer med utviklingshemming ikke får tilgang på.

På samme måte som noen med utviklingshemming trenger hjelp til å forstå egne grenser, trenger noen også hjelp til å forstå andres grenser. Når man ikke får slik opplæring økes ikke bare risikoen for å bli utsatt for seksuell trakassering, men risikoen for å utsette andre for seksuell trakassering økes også.

NFU mener at for å forebygge seksuell trakassering mot, og fra, personer med utviklingshemming, er det nødvendig med tilrettelagt opplæring og veiledning både til dem selv og personene rundt dem.

¹ Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming (NAKU) (2022) "*Seksualitet*" [nettdokument]. Trondheim: NAKU (sist faglig oppdatert 25. oktober 2024, lest 12. februar 2025). Tilgjengelig fra <https://naku.no/kunnskapsbanken/seksualitet>

Avslutningsvis

Til sist ønsker vi også å påpeke at mange med utviklingshemming ikke blir trodd når de forteller om opplevelser med seksuell trakassering, og at selv i tilfeller hvor de blir trodd, blir hendelsen sjelden tatt tak i. Personer med utviklingshemming har rett til å bli tatt seriøst når de sier ifra om ting de har blitt utsatt for.

Med vennlig hilsen,

Hedvig Ekberg
Generalsekretær

Inga Marie Tronsaune
Juridisk Rådgiver